

KALOUSOVÉ NA ZŠ HORYMÍROVA

Už druhý březnový týden se v nočních hodinách z prostoru ZŠ Horymírova ozývá nápadné hlasité pískání, které upoutává pozornost nejen nočních chodců, ale hlavně obyvatel přilehlých paneláků. Pískání zní jako by někdo hrál na hřeben. Tento týden jsme měli to štěstí, že už víme, že původcem zvláštních zvuků je kalous ušatý, menší sova, značně podobná výrovi. Pěkný páreček se usadil na borovici před naší školou.

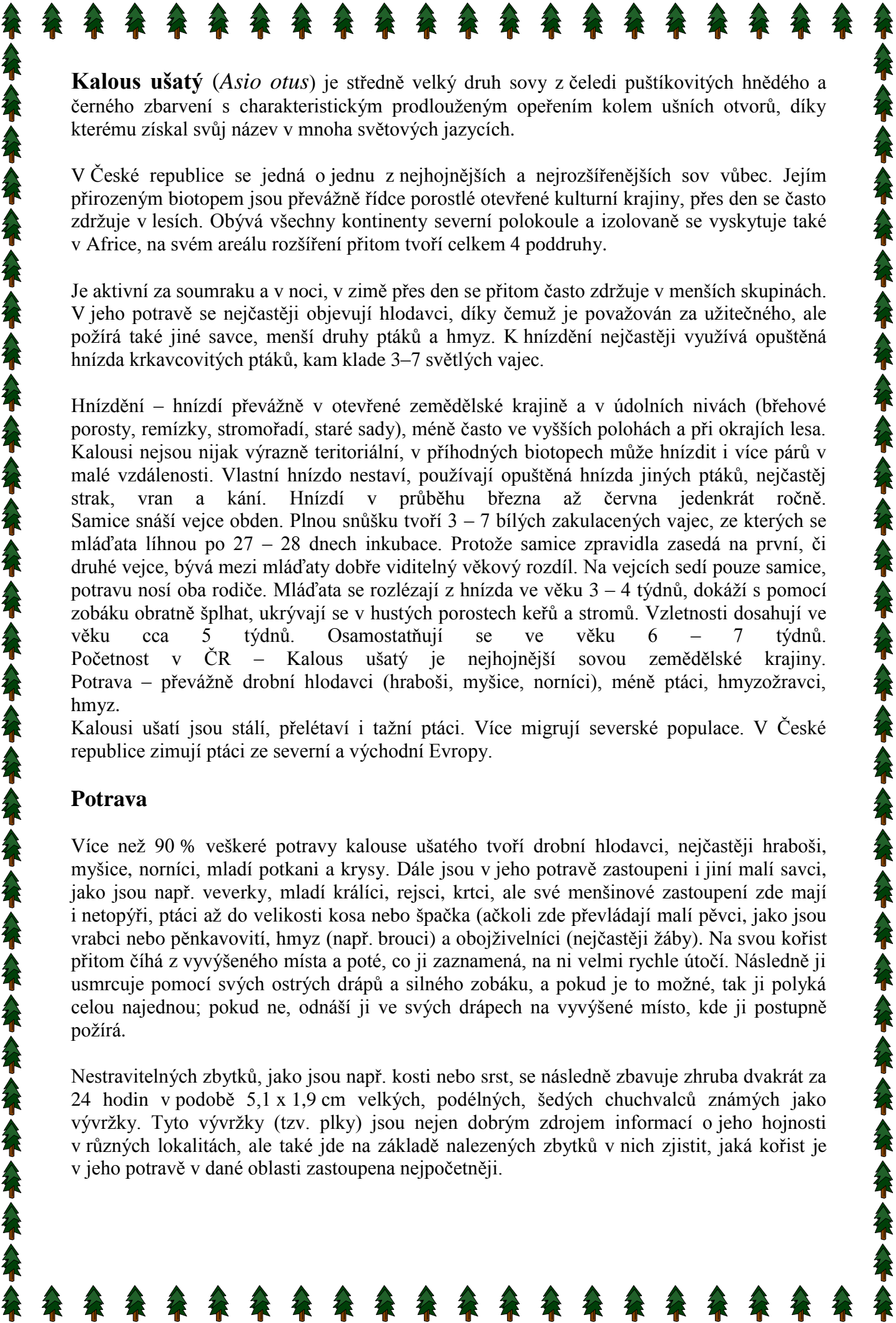


Žije zejména v lesích. V zimním období jej můžeme nalézt ve větších skupinách. Hnízdění trvá od dubna do července a probíhá dvakrát ročně. Často využívá opuštěných hnízd dravců i jiných ptáků. Samice snáší 4 – 7 bílých vajec, na kterých sedí 27 – 28 dnů. Mláďata asi po jednom měsíci opouští hnízdo. Rodiče je však ještě po nějakou dobu krmí. Loví v noci. Hlavní složku potravy tvoří hlodavci, hlavně hraboši. Z toho je patrné, jak jsou sovy v přírodě užitečné. A ještě odpověď na otázku, proč malé sovy celé noci hlasitě pískají. Je to proto, že se mladí kalousové ušatí začali rozlézat z hnízd a posedávají na stromech v blízkosti rodičů. Zatím nedokážou žít bez jejich péče. Proto vydávají sípavý pískot, aby je rodiče našli a nakrmili. Nepískají proto, že by se ztratili. Malí kalousové takhle budou dávat o sobě vědět hlavně v noci přibližně do poloviny července. Je to sice nepříjemný zvuk, ale nemůže rušit náš spánek. Na druhou stranu kalous ušatý člověku tuto nepříjemnost vynahradí lovem potkanů, kterými se to kolem popelnic na sídlišti jen hemží. Proto vás prosíme, neublížujte kalousům!

Zabití bezbranného mláděte je nejen opovrženímhodné, ale je to i trestný čin.

Pokud náhodou najdete mládě kalouse ušatého na zemi, pak pro něj udělejte jediné. Posad'te jej na strom nebo keř alespoň metr a půl nad zem. Tak zabráníte, aby se stal potravou koček, psů nebo obětí bezcitných lidí. Pro radu se také můžete obrátit na Národní síť stanic pro handicapované živočichy. Kontakty najdete na internetových stránkách www.csop.cz nebo kontaktujte rovnou kancelář ČSOP na tel. čísle 222 516 115.

Kalousům bychom měli fandit nejen pro jejich pěkné vybarvení, nebo vzornou starostlivost o mlád'ata, ale i pro jejich vyslovenou užitečnost. Právem si zaslouží plnou ochranu i naše vřelé sympatie!



Kalous ušatý (*Asio otus*) je středně velký druh sovy z čeledi puštíkovitých hnědé a černého zbarvení s charakteristickým prodlouženým opeřením kolem ušních otvorů, díky kterému získal svůj název v mnoha světových jazycích.

V České republice se jedná o jednu z nejhojnějších a nejrozšířenějších sov vůbec. Jejím přirozeným biotopem jsou převážně řídké porostlé otevřené kulturní krajiny, přes den se často zdržuje v lesích. Obývá všechny kontinenty severní polokoule a izolovaně se vyskytuje také v Africe, na svém areálu rozšíření přitom tvoří celkem 4 poddruhy.

Je aktivní za soumraku a v noci, v zimě přes den se přitom často zdržuje v menších skupinách. V jeho potravě se nejčastěji objevují hlodavci, díky čemuž je považován za užitečného, ale požívá také jiné savce, menší druhy ptáků a hmyz. K hnízdění nejčastěji využívá opuštěná hnízda krkavcovitých ptáků, kam klade 3–7 světlých vajec.

Hnízdění – hnízdí převážně v otevřené zemědělské krajině a v údolních nivách (břehové porosty, remízky, stromořadí, staré sady), méně často ve vyšších polohách a při okrajích lesa. Kalousi nejsou nijak výrazně teritoriální, v příhodných biotopech může hnízdit i více párů v malé vzdálenosti. Vlastní hnízdo nestaví, používají opuštěná hnízda jiných ptáků, nejčastěji strak, vran a kání. Hnízdí v průběhu března až června jedenkrát ročně. Samice snáší vejce obden. Plnou snůšku tvoří 3 – 7 bílých zakulacených vajec, ze kterých se mláďata líhnou po 27 – 28 dnech inkubace. Protože samice zpravidla zasedá na první, či druhé vejce, bývá mezi mláďaty dobře viditelný věkový rozdíl. Na vejcích sedí pouze samice, potravu nosí oba rodiče. Mláďata se rozlézají z hnízda ve věku 3 – 4 týdnů, dokáží s pomocí zobáku obratně šplhat, ukrývají se v hustých porostech keřů a stromů. Vzletnosti dosahují ve věku cca 5 týdnů. Osamostatňují se ve věku 6 – 7 týdnů. Početnost v ČR – Kalous ušatý je nejhojnější sovou zemědělské krajiny. Potrava – převážně drobní hlodavci (hraboši, myšice, norníci), méně ptáci, hmyzožravci, hmyz.

Kalousi ušatí jsou stálí, přelétaví i tažní ptáci. Více migrují severské populace. V České republice zimují ptáci ze severní a východní Evropy.

Potrava

Více než 90 % veškeré potravy kalouse ušatého tvoří drobní hlodavci, nejčastěji hraboši, myšice, norníci, mladí potkani a krysy. Dále jsou v jeho potravě zastoupeni i jiní malí savci, jako jsou např. veverky, mladí králíci, rejsci, krčci, ale své menšinové zastoupení zde mají i netopýři, ptáci až do velikosti kosa nebo špačka (ačkoli zde převládají malí pěvci, jako jsou vrabci nebo pěnkavovití, hmyz (např. brouci) a obojživelníci (nejčastěji žáby). Na svou kořist přitom číhá z vyvýšeného místa a poté, co ji zaznamená, na ni velmi rychle útočí. Následně ji usmrcuje pomocí svých ostrých drápů a silného zobáku, a pokud je to možné, tak ji polyká celou najednou; pokud ne, odnáší ji ve svých drápech na vyvýšené místo, kde ji postupně požívá.

Nestravitelných zbytků, jako jsou např. kosti nebo srst, se následně zbavuje zhruba dvakrát za 24 hodin v podobě 5,1 x 1,9 cm velkých, podélných, šedých chuchvalců známých jako vývržky. Tyto vývržky (tzv. plky) jsou nejen dobrým zdrojem informací o jeho hojnosti v různých lokalitách, ale také jde na základě nalezených zbytků v nich zjistit, jaká kořist je v jeho potravě v dané oblasti zastoupena nejpočetněji.



Kalous ušatý na borovici před naší školou





druhý kalous



víkendové foto



foto: knihovnička